

EU och internationellt program för Karlskrona kommunkoncern

Dokumenttyp:	Program
Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2023-03-30 och paragraf § 74
Gäller för:	Karlskrona kommunkoncern
Ansvar för revidering:	Internationell samordnare
Giltighetstid:	2023 - 2027
Ersätter:	Internationellt program 2017

Inledning	2
1. Nuläge	4
1a. Tillväxt och utveckling.....	4
1b. Externfinansiering och internationella projekt	4
1c. Vi medverkar i sex internationella nätverk eller samarbeten.....	4
1d. Vänorter.....	5
1e. Lång tradition av internationellt arbete.....	5
1f. Sammanfattning	5
2. Mål, syfte och delmål	6
3. Varför ska vi jobba internationellt?	8
3a. Lokalt perspektiv	8
3b. Nationellt perspektiv	10
4. Fokusområden för externfinansierade projekt och internationellt arbete i Karlskrona.....	12
4a. Verksamhetsutveckling och extern finansiering.....	12
4b. Samverkan och strategiska partnerskap	13
4c. Profilering och marknadsföring	13
4d. Omvärldsbevakning och kompetensutveckling.....	14
5. Organisation	15
5a. Ansvar på politisk nivå.....	15
5b. Ansvar på tjänstepersonsnivå	15
5c. Nämnder, förvaltningar och bolag.....	16

Inledning

Karlskronas tillväxt är till stor del beroende av internationella sammanhang. Genom att aktivt stimulera internationellt utbyte inom många olika områden bidrar vi tillsammans till kommunens attraktivitet och stärker därmed vår konkurrenskraft.

Internationalisering är en del av vår vardag och både kommunen, näringslivet och medborgarna påverkas av den Europeiska unionen (EU) och internationell konkurrens. Den ökande internationaliseringen skapar möjligheter till bland annat gränsöverskridande samverkan, till extern finansiering för utveckling och till värdefulla kunskapsutbyten.

Svensk lagstiftning påverkas dessutom i hög grad av EU-medlemskapet. Ett medlemskap som också ger oss möjligheter att påverka beslut på EU-nivå och som i sin tur på ett eller annat sätt, inverkar på vardagen i Karlskrona kommun. Ungefär hälften av punkterna på en fullmäktigedagordning i svenska kommuner och regioner påverkas direkt eller indirekt av EU enligt Sveriges kommuner och regioner. Internationalisering behöver därför vara en integrerad del i kommunens alla verksamheter. Eventuella satsningar ska göras där de har störst effekt och att finna extern finansiering till dessa är en högt prioriterad uppgift.

Karlskrona har höga ambitioner inom bland annat Marin teknik, tech/IT och kulturella och kreativa näringar och strävar efter att locka kunskapsintensiva företag och individer. Internationell samverkan stärker Karlskronas tillväxtpotential genom att det stärker vår position som en attraktiv plats att besöka, bo, forska, studera och driva verksamhet i.

Engagemang i internationellt samarbete är också ett sätt att från lokal nivå ta ansvar för globala utmaningar och rättvisefrågor. Kommuner har en nyckelroll i genomförandet av Agenda 2030:s 17 utvecklingsmål.

Det nya säkerhetsläget i världen gör också att samarbeten med våra grannländer är ännu viktigare nu än tidigare. Det är viktigt med kollegiala samarbeten och nätverk i kris och för att undvika kris kräver ett proaktivt arbete som motiverar initiativ. Att dessa närverk finns av en allvarigare anledning gynnar även andra utbyten av mer normal karaktär.

Med internationellt arbete avses att delta i internationella nätverk, omvärldsbevaka, representera Karlskrona i internationella sammanhang samt att söka finansiering för och genomföra både nationella och internationella utvecklingsprojekt.

Externfinansiering från både EU och nationella myndigheter som till exempel Vinnova, Region Blekinge och SI har blivit allt viktigare för att driva utvecklingsarbete i svenska kommuner. Karlskrona bör som residens- och högskolestad vara den ledande kommunen i länet när det gäller att nyttja dessa resurser på ett effektivt sätt.

Det internationella programmet ersätter det tidigare programmet som antogs av kommunfullmäktige den 13 februari 2014 och uppdaterades 2017.

1. Nuläge

1a. Tillväxt och utveckling

EU-samarbetet sätter ramarna för många frågor som är viktiga för kommunens hållbara tillväxt och utveckling. Och Karlskrona finns mitt i Europa! Småland Blekinge Halland South Sweden är ett samarbete med övriga regioner, regionförbund och lärosäten i Småland, Blekinge och Halland där vi har ett kontor i Bryssel för att ta tillvara våra intressen inom EU.

1b. Externfinansiering och internationella projekt

Under perioden 2015–2022 har Karlskrona deltagit som partner eller projektledare i minst 50 externfinansierade utvecklingsprojekt varav drygt hälften finansierade av EU. Sammantaget har Karlskrona omsatt 48 miljoner svenska kronor i EU stöd under perioden varav kommunens erhållna andel har varit 33 miljoner kronor.

Finansieringen kommer ifrån bland annat Tillväxtverket, Europeiska Socialfonden, Interreg South Baltic, South Baltic, Svenska Institutet, med flera.

1c. Vi medverkar i sex internationella nätverk eller samarbeten

- Union of the Baltic Cities, UBC – ett nätverk av ett hundratal städer i tio länder runt Östersjön med målet att stödja hållbar utveckling i Östersjöregionen.
- Nätverket Baltic Link Association – fortsätter arbetet efter Interregprojekten SEB Trans och SEB Trans-Link med syftet att verka för en fortsatt utveckling av transportstråket mellan Göteborg-Borås-Värnamo-Växjö-Karlskrona-Kalmar. Med koppling till den Baltisk-Adriatiska korridoren via Motorways of the Sea, Karlskrona - Gdynia.
- Baltic Sail, ett samarbete mellan; City of Klaipeda - Lithuania, City of Szczecin - Poland, City of Turku - Finland, Gdansk Foundation - Poland, Guldborgsund Kommune - Denmark, Rostock - Germany, Port of Sassnitz – Germany

- Euroregion Baltic, ERB – verkar för sammanhållning i sydöstra Östersjöområdet och utgör ett samarbete mellan nio medlemsregioner. Medlemskap via Region Blekinge.
- Baltic Ports Organization - en regional hamnorganisation som inspirerar och stödjer sina medlemmar med syfte att underlätta samarbetet mellan hamnarna och att övervaka och förbättra möjligheterna för sjöfart i Östersjöregionen.
- Nordic World Heritage Association. – en förening för de nordiska världsarven som stimulerar erfarenhetsutbyte. (Representation genom den nationella föreningen Världsarv i Sverige).

1d. Vänorter

Karlskrona har vänortsförbindelser med Gdynia - Polen, Klaipeda - Litauen Aizpute - Lettland, Rostock - Tyskland, Lovisa - Finland och Fjallabyggd -Island. För Horten i Norge och Hilleröd i Danmark är de formella avtalen avslutade, men det finns visst fortsatt samarbete via föreningen Norden. I slutet av 2022 påbörjades processen med att formalisera ett samarbete med en vänort i Ukraina.

1e. Lång tradition av internationellt arbete

Karlskrona kommun har en lång tradition av att arbeta internationellt. Vi är en uthållig medlem i flera internationella nätverk och deltar i internationella samverkansprojekt. Exempel är Union of Baltic cities-UBC, demokratiprojekt, vänortssamarbeten, skolsamarbeten mm. Kommunledningsförvaltningen har varit framgångsrika inom tex projekt kopplade till infrastruktur, Kunskapsförvaltningen driver ett framgångsrikt internationellt arbete och via vårt ägarskap och samverkan med Blue Science Park deltar vi i ett antal internationella samarbeten och projekt. Karlskrona var mellan 1991 och 2003, genom den statliga stiftelsen Östersjöinstitutet, ett nav för samarbete och idéutbyte mellan länderna runt Östersjön. Den lucka som uppstod har ännu inte fyllts igen.

1f. Sammanfattning

Sammantaget har Karlskrona en bra grund att stå på när det gäller internationellt arbete och extern finansiering. Projekten har gett och ger kommunen viktig erfarenhet och kunskap att initiera, delta i och leda internationellt samarbete. Nätverk och vänorter är en bra bas för kunskapsutbyte och nya projekt

2. Mål, syfte och delmål

Mål

Karlskrona kommun ska ha ett väl utvecklat internationellt arbete. Karlskrona kommun ska också ha ett väl utvecklat arbete med att hitta externfinansiering till vår verksamhet och våra utvecklingsprojekt.

Syfte

Syftet med Karlskronas internationella arbete och arbete med EU- och externfinansierade utvecklingsprojekt är att skapa tillväxt och bidra till att uppnå kommunens mål och inriktning så som de uttrycks i budget och styrande dokument. Arbetet ska ses som ett medel för att utveckla kommunens verksamheter och att prova nya inriktningar inom framtidsområden som gynnar Karlskronas invånare.

Delmål

Delmålen för det internationella arbetet och arbetet med EU- och externfinansierade projekt är att:

- kommunen ska ha kunskap och kompetens i internationella frågor
- kommunen ska ha kunskap och kompetens kring EU- och extern finansiering
- kommunen ska genom nätverk och projekt av internationell karaktär utveckla långsiktiga samarbeten som bidrar till verksamhetsutveckling
- kommunen ska när det är möjligt säkra extern finansiering för uppdrag som ingår i vår verksamhets- och utvecklingsplan.
- kommunen ska både driva och delta i lokala, regionala, nationella och internationella projekt som gynnar verksamheten
- kommunen ska positionera Karlskrona nationellt som porten till central- och Östeuropa
- kommunen ska ha kunskap och kompetens i att, när det är relevant, koncentrera insatserna till de utvecklings-/specialiseringsområden S3¹, som vi gemensamt identifierat i Blekinge

---

¹ Blekinges Smart specialisering: 1. Smart industri – formningsteknologi och marin teknik 2. Tech - digitalisering och smartare samhällen 3. Missions - med fokus på samhällets utmaningar

- kommunen ska skapa samarbeten med näringsliv, ideell- och offentlig sektor och forskare och utveckla vår förmåga att samverka och innovera via specialiseringen "Missions" inom S3
- kommunen ska utveckla samarbetet med våra vänorter
- kommunen ska bidra till att öka kommuninvånarnas och särskilt ungdomars tolerans och förståelse för andra kulturer och livsåskådningar än den egna, genom till exempel internationella ungdomsutbyten
- kommunen ska tillgängliggöra viktig information på andra språk för att underlätta för människor och företag i kontakten med kommunen

3. Varför ska vi jobba internationellt?

3a. Lokalt perspektiv

Vision 2030

Visionen beskriver ett önskat framtida tillstånd. All kommunal verksamhet ska utgå från visionen.

"Med sitt unika läge är Karlskrona ett nav i en växande region. Här finns det goda livet och de bästa förutsättningarna för ett expansivt näringsliv. Genom samarbete skapar vi en framtid som håller."

ÖP 2050

I ÖP 2050 slås fast att "Många planeringsfrågor, såsom infrastruktur, arbetsförsörjning och vattenförsörjning, sträcker sig över administrativa gränser och kan innebära ett behov av samordning. En kommun verkar i ett större sammanhang och det Karlskrona kommun beslutar kan ha effekt på annan kommun, liksom Karlskrona kommun kan påverkas av beslut från andra. Karlskrona kommun ingår i regionala sammanhang på olika nivåer utifrån geografi eller andra sammanhang. Sammanhanget kan vara regionalt, nationellt eller internationellt".

Positionera Karlskrona nationellt som porten till central och Östeuropa.

Vårt geografiska läge tillsammans med den historik och kompetens som finns i kommunen ger oss en naturlig förutsättning att vara den plats som strategiskt, utvecklar samarbeten med platser och organisationer kring Östersjön. En position som ingen annan lika naturligt kan göra anspråk på, men som har en stor framtida potential både för Blekinge och Sverige. En position som, i relation till andra nationella och internationella sammanhang, kan gynna oss och vår utveckling.

Öka Karlskronas attraktivitet.

Vi har en ambition att öka befolkningen, vi har kompetensbrist och vi strävar efter tillväxt. Genom internationell samverkan stärker Karlskrona sin position som en attraktiv, kustnära och aktiv stad att leva och verka i.

Tillväxt

Vi arbetar också för att attrahera fler internationella företag och investerare till Blekinge och Karlskrona och för att göra det måste kommunen vara uppdaterad och på tårna när det gäller deras behov och preferenser.

Vårt världsarv

Ett världsarv är en plats som är så värdefull från kultur- eller naturmiljösynpunkt att det är en angelägenhet för hela mänskligheten. Genom internationellt såväl som lokalt, regionalt och nationellt samarbete kan vi bevara, förvalta och utveckla vårt världsarv.

Kompetensförsörjning

Blekinge Tekniska Högskola (BTH) driver utbildning och forskning på hög internationell nivå. BTH har en stor betydelse för det lokala näringslivet. Hyper Island är en annan skola för högre utbildning som verkar internationellt bland annat inom UX-design och digital media. Litorina Folkhögskola är med sin Östersjöprofil en viktig aktör där Karlskrona kommun är en av stiftarna. Samtliga dessa lärosäten är viktiga samarbetspartners för kommunen. De finns alla och verkar på den internationella arenan och besitter breda internationella kontaktytor. Ett ökat samarbete över tex Östersjön möjliggör för kompetensutbyte över gränserna.

Miljön

Karlskrona kommun påverkas starkt av utsläpp och partiklar från andra länder. Dock håller situationen på att förbättras i takt med att det även internationellt sett pågår en omställning till bland annat fossilfria energiförsörjningssystem. Här finns stora vinster med ett ökat utbyte över Östersjön.

Biosfärområdet Blekinge Arkipelag

År 2011 utnämndes biosfärområdet Blekinge Arkipelag av FN-organet Unesco för sina höga och unika natur- och kulturvärden. Biosfärområde Blekinge Arkipelag är det första svenska biosfärområdet med fokus på Östersjön. Området omfattar

merparten av Blekinges kust-och skärgårdslandskap varav tre fjärdedelar är vatten och en fjärdedel är land. Här finns stora möjlighet till internationella utbyten.

Samverkan och strategiska partnerskap

Kommunen bör ingå i strategiska partnerskap och nätverk som gynnar utvecklingen och skapar nytta för Karlskrona kommun och dess invånare. Med nätverk avses både internationella nätverk och mellankommunala/regionala/nationella nätverk för att bevaka kommunens intressen. Av särskild vikt är att skapa möjligheter för kommunen att delta i internationella projekt och internationella ungdomsutbyten.

3b. Nationellt perspektiv

Stärker samarbetet med Utrikesdepartementet – UD.

Vi har fått Utrikesdepartementets förtroende att ta positionen som en samordnare av Östersjöfrågor (i ett bredare perspektiv) och därmed också runt de officiella organisationer som jobbar med Östersjöfrågor. Stödet från UD tar sin utgångspunkt i framgångsrika internationella samarbeten som Karlskrona kommun bedrivit historiskt. UD ser gärna att det finns lokala/regionala aktörer som arbetar med internationella frågor i och runt Östersjön. Karlskrona kommun har en bra historik via bland annat genomförandet av **Baltic Meeting Point**.

Säkerhetsläget

Det internationella säkerhetsläget och globaliseringen gör att behovet av att samverka med kommuner, aktörer, regionalt, nationellt och internationellt ökar och allt fler utvecklingsfrågor hanteras genom samarbete i större geografiska områden.

Pax Baltica

Sedan 1989 har Allmänna Försvarsföreningen i Blekinge arrangerat den årliga sammankomsten Pax Baltica. Där har många gäster och experter diskuterat ekonomi, historia, kultur och miljö i ett Östersjöperspektiv. En viktig hörnsten i Karlskronas positionering som porten till central- och Östeuropa.

Miljöfrågor kopplade till vårt närområde, ömsesidiga beroenden

Här finns en stark berörelsepunkt men också beroenden och stora vinster av ett utökat utbyte med andra länder runt Östersjön. Internationellt sett pågår en omställning till bland annat fossilfria energiförsörjningssystem.

Medlemskap EU

Sveriges medlemskap i EU medför unika möjligheter för Karlskrona till samarbeten och finansiering av projekt med länderna runt Östersjön.

Östersjöstrategi

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) är ett samarbete mellan EU:s länder runt Östersjön. Strategin har tre huvudsakliga mål: rädda havsmiljön, länka samman regionen och öka välbefindandet. För att förverkliga dessa mål krävs aktiviteter och samverkansprojekt vilket kräver kontakter och nätverk.

Medlemskap NATO

Behovet av samarbetsarenor i Östersjön och mer specifikt sydöstra Östersjön kommer troligen att öka om vår ansökan om NATO-medlemskap går igenom.

4. Fokusområden för externfinansierade projekt och internationellt arbete i Karlskrona

4a. Verksamhetsutveckling och extern finansiering

Extern finansiering, i synnerhet EU:s fonder och program, ska tas tillvara för att utveckla och öka kvaliteten i kommunens verksamheter samt bidra till kommunens utveckling.

Externfinansierade projekt förstärker utvecklingsinsatser inom prioriterade områden och skapar möjligheter att växla upp egna resurser, att testa nya metoder, förbättra verksamheten genom att lära av andra och höja kommunens kompetens.

Att delta i större internationella projekt är också ett sätt att påverka utvecklingen inom strategiskt viktiga frågor. Kommunen ska verka för en stödstruktur som möjliggör att antalet EU-finansierade projekt och internationella projekt med extern finansiering ökar.

För att öka antalet internationella och/eller externfinansierade projekt ska kommunens förvaltningar och bolag:

- Betrakta deltagande i externfinansierade och/eller internationella projekt som en ordinarie del av kommunens utvecklingsarbete.
- Alltid överväga möjligheterna att stärka utvecklingsinsatser med stöd av extern finansiering samt genom deltagande i internationella projekt.
- Ha kunskap om och avsätta resurser för att söka medel till och driva externfinansierade projekt.
Kommunledningsförvaltningen har en samordnande roll och är en stödresurs vid ansökningar och projektdrift, men förvaltningar och bolag är ytterst ansvariga för sina egna projekt.
- Så långt som möjligt planera för externfinansierade projekt som en del arbetet med ordinarie verksamhetsplan och budget.

4b. Samverkan och strategiska partnerskap

Kommunen ska ingå i strategiska partnerskap och nätverk som gynnar utvecklingen och skapar nytta för Karlskrona kommun och dess invånare. Med nätverk avses både internationella nätverk och mellankommunala/regionala/nationella nätverk för internationella syften. Goda internationella kontakter är även en nödvändig förutsättning för kommunens deltagande i större internationella projekt.

För att stärka internationell samverkan ska kommunens förvaltningar och bolag:

- Vara aktiva och driva Karlskronas intressen i egna verksamhets-specifika nätverk, via de gemensamma internationella nätverk som kommunen är medlem i, samt dra nytta av samarbete med kommunens vänorter.
- Se till att de nätverk man väljer att ingå i är strategiskt viktiga för Karlskrona och att engagemanget har ett tydligt syfte. För att säkerställa relevans och nytta ses deltagande i nätverken över och omprövas regelbundet.
- Samverka och delta i internationella sammanhang och projekt tillsammans med regionala aktörer som exempelvis BTH, Region Blekinge, Brysselkontoret Småland Blekinge Halland South Sweden, men även med länets kommuner och näringsliv.

4c. Profilering och marknadsföring

Karlskronas internationella arbete ska bidra till att synliggöra och profilera kommunen som en attraktiv plats att besöka, bo och verka i. Internationella projektmöten, evenemang, engagemang i nätverk och vänortskontakter med mera, ger möjligheter att marknadsföra Karlskrona. Att synas i internationella sammanhang är ett sätt att locka och behålla kompetent arbetskraft. Genom att skapa möjligheter till internationellt utbyte för befintlig personal stärks kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

För att profilera och marknadsföra Karlskrona ska kommunens förvaltningar och bolag:

- Sträva efter att arrangera internationella studiebesök, konferenser och möten i Karlskrona inom sina respektive ansvarsområde.
- Skapa förutsättningar för medarbetare att delta vid internationella möten och evenemang som bidrar till att marknadsföra Karlskrona internationellt.
- Betrakta medarbetares medverkan vid internationella möten, evenemang och projekt som en del av ordinarie kompetens-/verksamhetsutveckling.

4d. Omvärldsbevakning och kompetensutveckling

Kommunen ska delta i internationella nätverk, konferenser och projekt för att knyta kontakter, dela med sig och ta del av goda exempel, inspireras och stimuleras, samt bevaka kommunens intressen och bedriva påverkansarbete. Kunskapshöjande aktiviteter och insatser arrangeras och genomförs för att öka kompetensen bland medarbetare och förtroendevalda inom olika områden av internationell karaktär.

5. Organisation

5a. Ansvar på politisk nivå

Kommunfullmäktige

Fastställer ramarna för med det internationella arbetet och externfinansierade projekt genom att anta det internationella programmet.

Kommunstyrelsen

Ansvarar för den löpande politiska ledningen och uppföljningen av det kommunövergripande internationella arbetet och prioritering av nätverk, vänorter och aktiviteter.

Nämnder och bolagsstyrelser i kommunkoncernen

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att resurssätta, styra och årligen följa upp det externfinansierade och internationella arbetet. Utifrån strategin förväntas nämnder och bolagsstyrelser aktivt verka för att hitta specifika verksamhetsområden som kan utvecklas genom internationellt samarbete och extern finansiering.

5b. Ansvar på tjänstepersonsnivå

Förvaltningar/kommunala bolag

Ledningen för respektive förvaltning och bolag ska verka för att ett internationellt perspektiv integreras i verksamhetsplaneringen, och att möjligheterna att söka externfinansiering/EU-medel till verksamhetsutveckling undersöks på ett systematiskt sätt. Ytterst ansvarar respektive förvaltning och bolag för hanteringen av egna internationella projekt, det vill säga förankring, bedömning av ändamålsenlighet, budget, projektorganisation, genomförande och uppföljning.

Samtliga förvaltningar och bolag ska arbeta för att skapa goda förutsättningar för förvaltnings- och bolagsövergripande projekt och att dra nytta av varandras kompetens och internationella kontakter.

Uppföljning

Strategin ses över och revideras i början av varje mandatperiod.

Arbetet följs upp av förvaltningarna och bolagen inom ordinarie verksamhetsuppföljning och redovisas årligen till Kommunstyrelsen.

Tänkbara indikatorer för uppföljning är: Antal sökta extern-/EU-finansierade projekt; Andel av årlig budget som externfinansierats; Antal genomförda internationella möten, utbildningar besök; Antal medarbetare som deltagit i någon form av internationellt arbete.

5c. Nämnder, förvaltningar och bolag

Nämnder, bolag och förvaltningar ansvarar för att styra och följa upp det strategiska internationella arbetet. Vidare verkar de för att, utifrån den internationella strategin, hitta verksamhets specifika områden som kan utvecklas genom ett internationellt angreppssätt.

Nämnder, bolag och förvaltningar ansvarar för att avsätta medel för den internationella verksamheten. I verksamhetsutvecklingen ska även externa finansieringsmöjligheter beaktas.

Varje förvaltning ansvarar för hanteringen av internationella projekt, vilket innebär den totala projekthanteringen inklusive förankring, bedömning av ändamålsenlighet, budget, projektorganisation, genomförande.